

lació monetària i dels fons veritables existents de moneda visigoda, entre molts altres aspectes complementaris.

M. de Crusafont

SARAH, Guillaume / GENEVIÈVE, Vincent / GUERROT, Catherine, “Le trésor carolingien découvert à Auzeville (Haute Garonne) en 1878. Étude des monnayages toulousains de Charles la Chauve et de Pepin II d’Aquitaine”, *Revue Numismatique* 2016 (vol. 173), Société Française de Numismatique, Paris, 2016, p. 417-498.

El tresor d’Auzeville fou important, ja que comprenia més de 800 monedes i, en part dispersat, ha alimentat les vendes i les transmissions de monedes carolíngies de Carles el Calb (840-877) i Pipí II d’Aquitània (839-852) batudes a Tolosa de Llenguadoc. Tot i que el tresor ja va ésser estudiat al seu moment per Gariel, els autors han pogut recuperar noves informacions de la història de la troballa i, a més, han pogut identificar diferents fons d’aquests tipus de monedes i d’aquest origen en diferents col·leccions públiques. Això ha permès un nou estudi del fons i, per tant, noves conclusions sobre aquests amonedaments aplicant les tècniques actuals, com ara, per exemple, els enllaços d’encunys, les anàlisis de contingut de fi (sobre 100 monedes) o l’estudi metal·lúrgic acurat.

A nosaltres ens ha interessat especialment l’apartat sobre la distinció entre els amonedaments de la seca de Tolosa de Carlemany i Carles el Calb i la manera de distingir-les. El resultat és que no podem ja atendre la forma simplista de donar a Carlemany les peces amb TOLOSA i a Carles el Calb els de TOLOSA CIVI. Efectivament, malgrat que tots els exemplars ara estudiats de la troballa són de Carles el Calb i porten TOLOSA CIVI o semblant, i la troballa no porta peces de Carlemany, tal com ho fa suposar la presència d’un únic exemplar de Lluís el Pietós, els autors troben que hi ha una segona fase d’amonedaments tolosans de Carles el Calb, amb diners i òbols, en els quals també hi ha la llegenda TOLOSA com en el cas de Carlemany i, per tant, la distinció s’ha de fer aplicant alguns criteris complementaris, com per exemple tenir present que, en els diners de Carlemany, l’anvers acaba sempre amb REX FR, mentre que en el grup atribuït ara a Carles el calb i TOLOSA, l’anvers acaba amb REX.

Un nou avenç, doncs, en el difícil tema de la disjuntiva Carlemany/Carles el Calb, que ja va preocupar el nostre Joaquim Botet i Sisó.

M. de Crusafont